

AC's ændringsforslag til FFL05 på VTU's område

1. Bredere forskeruddannelse

Regeringen foreslår et meroptag på 300 ekstra ph.d.-ere i 2005 og 500 ekstra ph.d.-ere i 2006 – et meroptag, der skal ske inden for teknisk videnskab, naturvidenskab og sundhedsvidenskab. Koordinationsudvalget foreslås af regeringen tilført 19 mio. kr., så der kan igangsættes 240 nye ph.d.-forløb i 2005, idet forløbene først forventes igangsat medio 2005 og forventes at foregå via forskerskoler, hvor der kræves 2/3 medfinansiering.

Der bør ske en større forøgelse af Koordinationsudvalgets midler til forskeruddannelse allerede i 2005, både for at satsningen på forskeruddannelse kan igangsættes på et højt niveau så hurtigt som muligt og for at brede området for satsningen ud. Det foreslås derfor, at Koordinationsudvalget tildeles 50 mio. kr. yderligere til forskeruddannelse i 2005 uden at de foreslåede bevillinger i 2006-2008 beskæres. Alternativt kan midlerne tilføres universiteterne i form af ekstra basisbevillinger til forskeruddannelse.

Disse ekstra midler skal for det første anvendes til at forøge volumen i antallet af nye ph.d.-ere i 2005 forhold til regeringens forslag. Ved Forskeruddannelsesrådets fordeling af stipendier i 2004 kom der ansøgninger til over dobbelt så mange medfinanserede forløb, som der var midler til, og det aktuelle potentiale af gode forskningsprojekter og kommende forskere bør omsættes i konkrete projekter snarest muligt. Konkret foreslås to fordelingsrunder i 2005.

For det andet er der behov for at anvende dele af de ekstra midler til at udbrede ph.d.-satsningen til også at dække de forskningsområder, som ikke er indeholdt i regeringens afgrænsning. Det er svært at forudsige, hvor det næste videnskabelige og innovationsmæssige gennembrud kommer, og det næste gennembrud med vækstpotentiale og erhvervsmæssige muligheder kommer måske inden for fx velfærdsforskning, sprogteknologi eller forskning i forretnings- og virksomhedsservice. En del af de nye ph.d.-stipendier må derfor tildeles projekter på andre områder end de tekniske, natur- og sundhedsvidenskabelige.

Endelig er der behov for at afsætte en mindre pulje til projekter, hvor det ikke er muligt for universiteterne at skaffe medfinansiering fra erhvervslivet, således at dette krav ikke bliver blokerende for, at meget visionære projekter af høj videnskabelig kvalitet kan tildeles midler fra Koordinationsudvalget.

Det konkrete forslag:

På finansloven for 2005 tilføres der yderligere 50 mio. kr. til forskeruddannelsen til fordeling via Koordinationsudvalget. En del af disse midler anvendes til ph.d.-stipendier på

særligt løfterige forskningsområder uden for de af regeringen afgrænsede områder og til særligt visionære projekter uden medfinansiering fra erhvervslivet.

2. Fastholdelse og styrkelse af universiteternes internationaliseringsindsats

Med den forventede indførelse af fuld brugerbetaling for udenlandske studerende fra 3. lande er grundlaget skabt for, at danske universiteter skal ud at konkurrere med andre landes universiteter om udenlandske betalende studerende.

Der er behov for at understøtte universiteternes omstilling til nye markedsvilkår, dels ved at etablere en stipendieordning, der er bred og har et tilstrækkeligt volumen til at fastholde og videreudvikle universiteternes internationalisering, dels ved at etablere en offensiv indsats i den internationale markedsføring af danske universitetsuddannelser, der kan skaffe fuldt betalende studerende til Danmark.

Generel stipendieordning med volumen

Regeringen lægger op til en stipendieordning på kandidatuddannelserne inden for naturvidenskab, teknisk videnskab samt sundhedsvidenskab med henblik på at tiltrække dygtige udenlandske studerende. Dette bør bredes ud til alle videnskabelige hovedområder, fordi internationaliseringsmålsætningen er relevant for alle uddannelsesområder.

Af bemærkninger til lovforslaget fremgår det, at det er forventningen at stipendieordningen i 2005 vil omfatte 35 personer og fra 2009 når ordningen er fuldt udbygget vil omfatte 75 kandidatstuderende.

Det foreslåede forventede antal stipendier når ordningen er fuldt udbygget i 2009 på 75 styk, er alt for lidt, hvis ordningen skal være andet end symbolsk, også ved en snæver definition af uddannelsesområder.

Tal fra Danmarks Statistik viser, at der i 2003 befandt sig 233 personer fra 3. lande der var i færd med at tage en hel uddannelse på kandidatniveau, alene inden for de kandidatuddannelser som forslaget omfatter. For alle kandidatuddannelser var det tilsvarende tal 478 personer.

Der er således behov for at der i en overgangsperiode skal afsættes en pulje til at uddele stipendier til særlig dygtige udenlandske studerende med et sådant volumen af det aktuelle aktivitetsniveau kan fastholdes og udbygges.

Fælles international markedsføringsindsats

Som understøttelse af universiteternes internationaliseringsaktiviteter er der behov for en overordnet national markedsføringsindsats. En fælles national markedsføringsindsats kan bidrage til at sætte Danmark på verdenskortet som attraktivt uddannelsesland med kvalitetsuddannelser.

Blandt andet bliver danske uddannelser ofte positiv fremhævet af udenlandske studerende for den særlige danske uddannelsespædagogik med projektarbejde, tværfaglighed, selvstændig analyse og refleksion samt det flade hierarki i studenter-underviser forholdet. Dette er nogle af de uddannelsesværdier som en fælles international profilering blandt andet kunne fokusere på.

IDP Education Australia kan tjene som eksempel til inspiration. IDP er et fælles markedsføringsorgan for universitetsuddannelser i Australien. Det er en non-profit-organisation, der er ejet af 38 australske universiteter og med 90 kontorer i 50 lande. I Skandinavien er IDP aktiv i Stockholm. IDP har endvidere en hjemmeside på en lang række sprog (www.idp.com)

IDP rådgiver udenlandske studerende, der ønsker at studere i Australien. IDP hjælper med ansøgningsprocessen, hvilket er omkostningsfrit for den enkelte. Desuden hjælper IDP med at oversætte adgangsgivende uddannelsesbevis, samt praktisk information om støttemuligheder, bolig og uddannelsesvisum mv.

Det konkrete forslag

Der afsættes 70 mio. kr. til oprettelse af et selvstændigt center for profilering af danske universitetsuddannelser. Centeret får til formål at profilere danske universitetsuddannelser i udlandet samt uddele stipendier til særlig dygtige udenlandske studerende inden for alle videnskabelige hovedområder. Centeret skal endvidere give kvalificeret rådgivning og bistand i forbindelse med praktiske forhold ved at studere i Danmark. Centeret skal have egen bestyrelse, og tilknyttes Videnskabsministeriet i et tæt samarbejde med udenrigstjenesten.

3. Udvidelse af programmet for ”regionale vidempiloter”

Regeringen har foreslået to nye initiativer som skal styrke innovationsaktiviteten i små og mellemstore virksomheder i regionerne uden for storbyerne, nemlig ”Regionale teknologiceentre (Centres of Expertise)” og ”Regionale vidempiloter”. På finansloven for 2005 er der afsat i alt 14,4 mio. kr. til de to initiativer uden nogen fastsat fordeling.

Regionale vidempiloter er et initiativ, der skal tiltrække højtuddannede til små og mellemstore virksomheder, så disse virksomheder og de regioner, de er placeret i, får tilført de kompetencer, der skal til for at de kan udvikle deres innovationskraft og vækstmuligheder. Ordningen kan give en positivt bidrag til den svære, men helt nødvendige matchning af de højtuddannede og SMV’erne.

Der er dog afsat alt for få midler til en solid opstart af ordningen. Et forløb forventes at give mulighed for et løntilskud på 10.000 kr. i 6 måneder og dertil kommer eventuelt et tilskud til tilkøb af rådgivnings- eller efteruddannelsesydelser. Derudover forventes regional medfinansiering til fx markedsføring af ordningen.

Dermed er der i regeringens forslag – med udgangspunkt i, at der er foreslået ca. 7 mio. kr. til ordningen - kun rum for igangsættelse af i størrelsesordenen 100 forløb i 2005. Til sammenligning fik ca. 1.700 virksomheder i perioden 1994-1995 ansat en højtuddannet via isbryderordningen.

I stedet foreslås et ambitionsniveau, der indebærer, at 500-750 højtuddannede i 2005 ansættes som vidempiloter, hvilket vil kræve en finanslovsbevilling til ordningen på 35-50 mio. kr. for 2005.

Det konkrete forslag:

På finansloven for 2005 afsættes 35-50 mio. kr. særskilt til den nye ordning med regionale vidempiloter.

4. Bidrag til genopretning af uddannelseskoster

Beregninger fra Rektorkollegiets sekretariat viser, at der i perioden 1998-2004 har været et fald i gennemsnitsbevillingerne på 8-9 pct. pr. årsstuderende. Med introduktionen af færdiggørelsesbonusen for bacheloruddannelserne i 2004, er der sket en lille udjævning, men det ændrer ikke på billedet af en udhulning af uddannelsesbevillingerne.

Faldet i uddannelsesbevillingerne er generelt for alle videnskabelige hovedområder. Eksempelvis er enhedsomkostningen på sundhedsvidenskab i perioden faldet fra 76.600 kr. til 70.600 kr., teknisk videnskab er faldet fra 81.500 kr. til 73.300 kr. og naturvidenskab er faldet fra 73.500 kr. til 66.500 kr.

I regeringens finanslovsudspil fortsætter den generelle reduktion i uddannelseskosterne, hvor noget af besparelsen bruges til at finansiere færdiggørelseskosterne, der har en stigende profil i BO årene frem til 2008. I 2005 reduceres uddannelseskosterne med -3,5 pct., i 2006 med -5,4 pct., i 2007 med -7,3 pct. og i 2008 med -9,1 pct.

Det fremgår i VTU's information om FFL05 til universiteterne, at noget af reduktionen tilskrives effektivisering fra SR-regeringen (-1,4 pct. pr. BO-år).

VTU's forslag til finanslov for 2005, dateret 2. september 2004, omhandler alene forskningsbevillinger. Med den utilstrækkelige uddannelsesfinansiering, vil nogle af basismidlerne til forskning, gå til at dække mankoen på uddannelsessiden.

Det konkrete forslag

Uddannelseskosterne incl. færdiggørelsesbonus rettes op til 2002-niveau.